

KOMENTARZ

Odpowiedź USA na napaść Rosji na Ukrainę

Artur Kacprzyk, Mateusz Piotrowski

Stany Zjednoczone wprowadziły szereg sankcji i restrykcji w odpowiedzi najpierw na uznanie przez Rosję niepodległości „republik ludowych” w Donbasie a następnie – na atak Rosji na Ukrainę. Celem władz USA jest ukaranie Rosji za napastniczą wojnę przy jednoczesnym udzieleniu militarnej i humanitarnej pomocy Ukrainie. USA zwiększyły także wojskową obecność w Europie, w tym na wschodniej flance NATO. Stany Zjednoczone koordynują swoje działania z UE i państwami G7.

Jakie sankcje i restrykcje USA zastosowały wobec Rosji?

Prezydent Joe Biden ogłosił dwa pakiety sankcji (22 i 24 lutego). W ich ramach odcięto Sberbank (największą instytucję finansową Rosji) od amerykańskiego systemu finansowego, nałożono sankcje blokujące na bank VTB (drugą w kolejności instytucję finansową) i pięć innych dużych banków. Zakazano obrotu rosyjskim długiem publicznym, ograniczono transakcje zadłużenia i kapitału 13 spółek kluczowych dla rosyjskiej gospodarki (m.in. Gazprom, Transneft, Rostelecom) i zakazano eksportu produktów wykorzystujących amerykańską technologię dla celów sektorów obronnego, powietrznego i morskiego. Nałożono też sankcje personalne na przedstawicieli władzy i elit (m.in. dyrektora FSB Aleksandra Bortnikowa i sekretarza Rady Bezpieczeństwa Nikołaja Patruszewa). Częścią pierwszej fazy odpowiedzi była także zmiana podejścia do gazociągu Nord Stream 2 i nałożenie pełnych blokujących sankcji na jego operatora. W związku ze wsparciem rosyjskiego ataku przez Białoruś i uznaniem jej za agresora, USA nałożyły sankcje także na dwa białoruskie banki, 9 firm sektora obronnego i 7 przedstawicieli jej władzy i elit.

Jakie działania podjęto następnie?

W dalszej kolejności ogłoszono objęcie sankcjami personalnymi prezydenta Rosji Władimira Putina, ministra spraw zagranicznych Siergieja Ławrowa, ministra obrony gen. Siergieja Szojgu i szefa sztabu generalnego sił zbrojnych gen. Walerija Gierasimowa. Nałożono też sankcje blokujące na Rosyjski Fundusz Inwestycji Bezpośrednich. USA wspólnie z UE i pozostałymi państwami G7 ogłosiły zamiar podjęcia kolejnych skoordynowanych działań. Planowane jest odcięcie rosyjskich banków od systemu płatności SWIFT i nałożenie sankcji na Bank Centralny (Departament Skarbu zakazał już transakcji z nim, odcinając go od amerykańskiego kapitału), powołanie specjalnej grupy śledczej odpowiedzialnej za implementację sankcji (m.in. wyszukiwanie i zajmowanie mienia osób podlegających sankcjom) i ograniczenia sprzedaży tzw. złotych paszportów, nadających obywatelstwo państwa wydającego.

Jakiej pomocy USA udzielają Ukrainie?

Przekazano Ukrainie dodatkowe 600 mln dol. pomocy, w tym 350 mln dol. pomocy militarnej (w ciągu ostatniego roku USA przekazały Ukrainie łącznie 1 mld dol. takiej pomocy). W ramach wsparcia wojskowego uwzględnione

KOMENTARZ PISM

zostaną wyrzutnie i pociski przeciwpancerne Javelin, broń ręczna, różne rodzaje amunicji, kamizelki kuloodporne i inne wyposażenie taktyczne. USA przeznaczyły też dodatkowe 54 mln dol. na pomoc humanitarną dla Ukrainy. USA zapewniają Ukrainie także wsparcie wywiadowcze, zwiadowcze i do działań w cyberprzestrzeni. Biden ponadto zawnioskował do Kongresu o przyznanie dodatkowych 6,4 mld dol., które mają pokryć wydatki na potrzeby Ukrainy oraz innych państw Europy Środkowo-Wschodniej (m.in. Polski i państw bałtyckich). Z tej kwoty 2,9 mld dol. ma zostać przeznaczona na pomoc militarną, humanitarną i gospodarczą, a także finansować wzmocnienie regionalnych zdolności do obrony przed cyberzagrożeniami, natomiast 3,5 mld dol. ma sfinansować działania Departamentu Obrony i sił zbrojnych USA prowadzone w związku z wojną wywołaną przez Rosję.

W jaki sposób USA chcą wzmocnić bezpieczeństwo państw NATO?

Tuż po rosyjskim ataku USA zapowiedziały przerzucenie do Niemiec 7 tys. żołnierzy (brygada pancerna z jednostkami wsparcia), którzy mogą być następnie rozmieszczeni w innych krajach NATO. W stanie podwyższonej gotowości jest ok. 12 tys. żołnierzy w bazach w USA i w Europie, którzy mogą wziąć udział w działaniach [aktywowanych przez Sojusz](#) Sił Odpowiedzi NATO. USA wyślą też siły do tworzonej batalionowej grupy bojowej NATO na Słowacji. W tygodniach poprzedzających rosyjską inwazję USA wysłały do Europy ok. 5 tys. żołnierzy wojsk powietrznodesantowych, w tym 4,7 tys. – do Polski (podwajając liczbę żołnierzy USA na polskim terytorium), a także 12 myśliwców F-35 do Niemiec. USA podwoiły również liczbę niszczycieli w Europie (do 8) i przedłużyły pobyt grupy uderzeniowej lotniskowca na Morzu

Śródziemnym. Przesunęły szereg wojsk już obecnych w Europie w kierunku wschodniej flanki. 1 tys. żołnierzy wysłały do Rumunii, 800 – do państw bałtyckich, a mniejsze jednostki – do Bułgarii i na Węgry. Do Polski i krajów bałtyckich wysłano 32 śmigłowce szturmowe AH-64. Do tych państw i do Rumunii trafiło też ok. 30 myśliwców (F-15, F-16 i F-35).

Jak amerykańscy politycy oceniają odpowiedź USA?

Większość kongresmenów z obu partii pozytywnie ocenia dotychczasową odpowiedź Stanów Zjednoczonych na agresję Rosji, unikając krytykowania Bidena. Sygnalizuje to ponadpartyjne poparcie ewentualnych inicjatyw administracji, które wymagałyby głosowania Kongresu. Republikanie naciskają jednak na nałożenie kolejnych sankcji na Rosję, szczególnie na sektor energetyczny i wydobywczy. Współprzewodniczący kongresowej grupy przeciw zagranicznej korupcji i kleptokracji przedstawili ponadpartyjny projekt ustawy obejmującej sankcjami personalnymi 35 kluczowych dla rosyjskiej władzy przedstawicieli elit. Marco Rubio, najwyższy rangą republikanin w senackiej komisji ds. wywiadu, zapowiedział ustawę sankcjonującą osoby, które dołączyłyby do ewentualnych nowych – zainstalowanych przez Rosję – władz Ukrainy. Republikanie wzywają też do przyjęcia projektu ustawy NYET. Zakłada ona sankcje przeciw kolejnym rosyjskim bankom i sankcje wtórne przeciw bankom dokonującym transakcji z instytucjami finansowymi z Rosji, więcej sankcji personalnych wobec elit i oligarchów, przyznanie [500 mln dol. pomocy wojskowej dla Ukrainy](#) i umożliwienie przekazania bądź wypożyczenia Ukrainie mienia z sektora obronnego, z wykorzystaniem przepisów Lend-Lease.